

Luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen

1 Asia

Yksityisten luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen lajisto- ja luontotyypikartoitusten toteuttamiseksi, koko Suomi.

2 Hakija

Metsähallitus Luontopalvelut

3 Vireilletulo

12.2.2026

4 Hakemus

Metsähallituksen Luontopalvelut hakee lupaa poiketa valtakunnallisesti yksityisten suojelualueiden liikkumis-, veneily- ja maihinnousurajoituksista luontotyyppi-inventointien, seurantojen ja lajistokartoitusten toteuttamiseksi. Lisäksi haetaan lupaa putkilokasvi-, sammal-, levä-, sieni-, jäkälä-, äyriäis- ja nilviäisnäytteiden ottamiseen sekä hyönteisnäytteiden ottamiseen joko käsin keräyksenä tai pyydyksiä käyttäen erilaisten lajiseurantojen ja kartoitusten yhteydessä.

Näytteitä kerätään vain lajinmäärityksen varmistamiseksi vaarantamatta lajin tai muiden lajien populaatioiden säilymistä alueella. Lajinäytteitä otetaan vain silloin, kun lajinmääritystä ei voida muulla keinoin varmistaa, esim. valokuvaamalla.

Huomionarvoisista lajeista kertyneet laadukkaat näytteet toimitetaan luonnontieteellisiin museoihin tallennettaviksi. Hakija vastaa tarvittavasta yhteydenpidosta maanomistajiin. Maanomistajille pyydetään suostumus, mikäli lajistoselvityksissä tai lajien seurannassa on tarve käyttää hyönteispyydyksiä.

Selvityksistä saatua tietoa käytetään ympäristöhallinnon tarpeisiin mm. lajien ja luontotyyppien suojelun suotuisan tason seurannassa, ympäristöhallinnon raportoinneissa sekä lajien- ja luontotyyppien suojelussa ja lajien uhanalaisuusarvioinneissa. Kertynyt lajihavaintotieto tallennetaan Metsähallituksen ylläpitämään LajiGIS-lajihavaintojärjestelmään ja vuoden 2027 jälkeen korvaavaan vastaavaan järjestelmään.

Lupaa haetaan ajalle 1.3.2026–31.12.2030 seuraaville maaluontotietotiimin työntekijöille:

[REDACTED]

[REDACTED]

Lisäksi lupaa haetaan Luontopalvelujen erikseen nimeämille henkilöille, joista lähetetään tiedot vuosittain ennen inventointien aloittamista.

Luontopalveluilla on voimassa olevia lupia yksityisten suojelualueiden rauhoitusmääräyksistä poikkeamiseen seuraavasti: KASELY/190/2022, VARELY/1029/2022, UUDELY/6876/2023, POKELY/480/2025 ja POPELY/550/2025. Lupahallinnan ja -raportoinnin selkeyttämiseksi haetaan mainittujen lupien yhdistämistä nyt haettuun lupaan.

5 Säännökset, joita hakemus koskee

Lupa- ja valvontavirasto voi luonnonsuojelulain 54 §:n (802/2025) 1 momentin mukaan myöntää luvan poiketa luonnonsuojelualueita koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai olemassa olevien yhdyskuntateknisten rakenteiden tai niihin liittyvien laitteiden kunnostamisen tai tutkimuksen kannalta.

Hakemuksen kohteena olevat yksityiset luonnonsuojelualueet ovat rauhoitettuja. Luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräykset sisältävät muun muassa kasvien ja kasvosien keräämis- ja ottamiskieltoja sekä eläinten häiritsemis-, pyydystämisen- ja tappamiskieltoja. Lisäksi joidenkin luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräykset pitävät sisällään liikkumis-, veneily- ja maihinnousurajoituksia.

6 Lupa- ja valvontaviraston päätös

Lupa- ja valvontavirasto myöntää hakijalle luvan poiketa sellaisten Suomen alueella sijaitsevien yksityisten luonnonsuojelualueiden rahoitusmääräyksistä, joiden rauhoitusmääräykset sisältävät liikkumis-, veneily- ja maihinnousurajoituksia, kasvien ja kasvosien keräämis- ja ottamiskieltoja sekä hyönteisten häiritsemis-, pyydystämisen- ja tappamiskieltoja. Lupa myönnetään hakemuksen mukaisesti seuraavin ehdoin:

1. Lupa on voimassa 31.12.2030 saakka.
2. Lupa koskee Suomen alueella sijaitsevia yksityisiä luonnonsuojelualueita, joista on lainvoimainen perustamispäätös tämän luvan myöntämishetkellä.
3. Luvanmukaisia toimenpiteitä voivat tehdä hakemuksessa ilmoitetut henkilöt. Muiden henkilöiden nimet tulee ilmoittaa Lupa- ja valvontavirastolle (kirjaamo@lvv.fi) ennen toimenpiteisiin ryhtymistä. Ilmoitusta tehtäessä tulee mainita tämän asian diaarinumero LVV-U/56997/2026.
4. Luvansaaja vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
5. Näytteitä saa kerätä vain silloin ja siinä määrin, kun se on lajintunnistuksen kannalta välttämätöntä. Näyteenotto ei saa vaarantaa tai heikentää lajien esiintymien säilymistä elinvoimaisina.
6. Mahdollisiin pyydyksiin on merkittävä selkeästi luvansaajan yhteyshenkilön yhteystiedot ja merkintä tämän luvan olemassaolosta.

7. Hakemuksen mukaisista toimenpiteistä ei saa jäädä maastoon pysyviä jälkiä.
8. Moottorineuvojen käyttöä koskevia kieltoja ja rajoituksia tulee noudattaa luonnonsuojelualueilla liikuttaessa. Moottoroitujen veneiden käyttö on kuitenkin sallittua, mikäli tämä on suojelualueella liikkumisen kannalta välttämätöntä.
9. Rauhoitetuista lajeista mahdollisesti kerätyt, museonäytteeksi kelpaavat näytteet tulee toimittaa lajinmäärityksen jälkeen säilytettäväksi Luonnontieteellisen keskusmuseon (LUOMUS) tai jonkin alueellisen luonnontieteellisen museon kokoelmiin.
10. Havaintotiedot rauhoitettujen, uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lajien tai esiintymistä tulee tallentaa ULJAS- tai Laji.fi-tietojärjestelmään.
11. Luvan mukaisia toimenpiteitä tehtäessä tämä lupa on pidettävä mukana (esim. puhelimessa) ja pyydettyä esitettävä.
12. Luvan mukaisista toimenpiteistä tulee raportoida vuosittain 31.12. mennessä toimittamalla raportti Lupa- ja valvontavirastolle (kirjaamo@lvv.fi). Raportin tulee sisältää tiedot, millä YSA-alueilla ja milloin kartoituksia on toteutettu sekä havaintotiedot suojelualuekohtaisesti. Raportissa tulee mainita asian diaarinumero LVV-U/56997/2026.

7 Perustelut

Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä voidaan poiketa, sillä hakemuksen mukaiset toimenpiteet eivät vaaranna luonnonsuojelualueiden perustamistarkoitusta. Poikkeaminen on myös tarpeen tutkimuksen kannalta, sillä laji- ja luontotyyppikartoitusten avulla saadaan tietoa lajeista ja luontotyypeistä muun muassa niiden suojelun edistämiseksi ja suotuisan suojelutason seuraamiseksi.

Hakemuksen mukaiset toimenpiteet kohdistuvat myös Natura 2000 -verkoston kohteille. Lupa- ja valvontaviraston mukaan hakemuksen mukaiset toimenpiteet lupaehtojen mukaisesti toteutettuina eivät merkittävästi heikennä Natura 2000 verkostoon kuuluvien alueiden suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Näin ollen luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arviointi ei ole tarpeen.

8 Päätöksen täytäntöönpano

Tämä päätös on oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 122 §:n mukaisesti pantava välittömästi täytäntöön mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Lupa myönnetään tutkimukseen, jonka voidaan katsoa edistävän yleistä etua. Tutkimuksen toteuttaminen hakemuksen mukaisesti maastokaudella 2026 edellyttää luvan välitöntä täytäntöönpanoa. Päätöksen täytäntöönpanoa ei näin ollen voida yleisen edun vuoksi lykätä.

9 Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 34 §, 35 §, 54 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

10 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

11 Käsittelymaksu

Maksutta. Valtioneuvoston Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuodelle 2026 antaman asetuksen (1177/2025) mukaan luonnonsuojelua edistävään tutkimus- tai opetustarkoitukseen myönnettävät poikkeukset ja luvat ovat maksuttomia.

12 Päätöksestä tiedottaminen

Päätös

sähköpostitse:
hakija

Tiedoksi

Päätös annetaan tiedoksi yleistiedoksiannolla Lupa- ja valvontaviraston internetsivuilla.

sähköpostitse:
Ympäristöministeriö
Suomen luonnonsuojeluliitto ry

13 Lisätiedot päätöksestä

Lisätietoja päätöksestä antaa lakimies Wilma Poutanen, wilma.poutanen@lvv.fi, puh. +358 29 5255363

14 Asiakirjan hyväksyntä

Asian on esitellyt lakimies Wilma Poutanen ja ratkaissut ylitarkastaja Tuomas Lahti. Päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

Päätös
28.5.2026
LVV-U/56997/2026

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihde: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/56997/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/56997/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Poutanen Wilma 28.05.2026 08:41

Ratkaisija Lahti Tuomas 28.05.2026 08:51